

Problematisk skolfrånvaro

Pilotprojekt 2017-2020

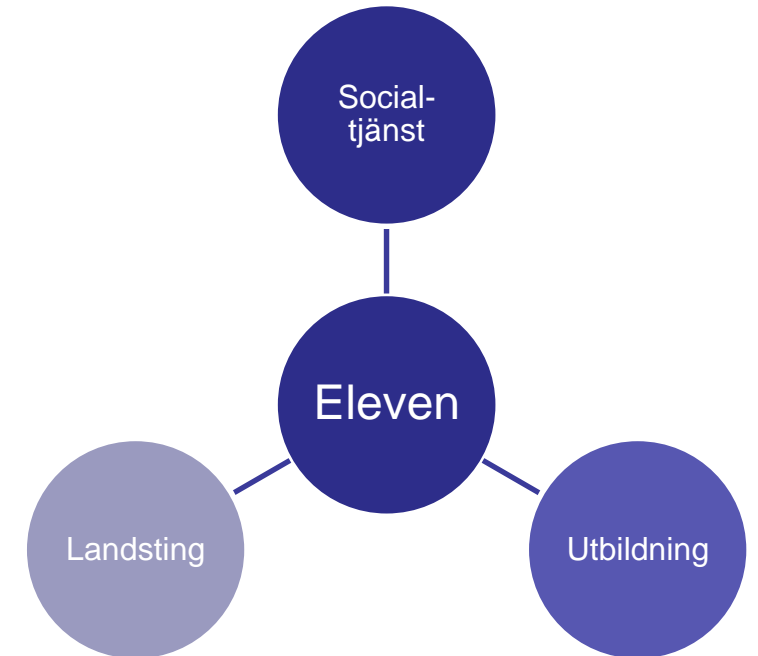
Genom att arbeta med orsakerna till den omfattande skolfrånvaron snarare än att lägga fokus på symptomen syftar projektet till en långsiktig och hållbar lösning där rätten till utbildning är primär.

tyresö kommun

Pilotprojektet ska minska den problematiska skolfrånvaron och främja närvaro

- **KARTLÄGGNING:**
De fyra pilotkommunerna, Nynäshamn, **Tyresö**, Täby och Vaxholm håller på att kartlägga förutsättningar och behov på hemmaplan. De fyra kommunerna satsar på att minska skolfrånvaron och kvalitetssäkra det närvarofrämjande arbetet. Samarbetet sker mellan socialtjänst, utbildning, landstinget.
- **KOMPETENSHÖJNING:**
Samtidig pågår processen med att öka kompetensen utifrån gemensamma kompetenssatsningar.
- Här kan du lära om projektet:
<https://www.uppdragpsyiskhalsa.se/stockholmslan/skolfranvaro/>

Projektorganisation i Tyresö

- **Styrgrupp**

Iréne Hededal – förvaltningschef Liv och hälsa

Martin Lundell – sektorchef Liv och hälsa

Monika Larsson – förvaltningschef Barn och utbildning

Johan Ahlquist – verksamhetschef grundskola

- **Projektgrupp**

Förvaltningen för liv och hälsa:

- **Gymnasie- och vuxenutbildningssektorn:** beställarenheten (chef, KAA), Tyresö gymnasium (kurator m fl)

- **Arbetsmarknads- och socialsektorn:** enheten för barn och unga, resursenheten/mobila teamet, Ung i Tyresö

BoU: skola/rektorer/kurator, elevhälsan

tyresö kommun

Fokus i projektgruppen

1. Inventera och kartlägga:
nulägesrapport inom varje verksamhet och kommun.
2. Identifiera förbättrings-
områden/glapp
3. Ge förslag på utveckling/
förbättring till styrgrupp
4. Formulera målsättning från
kommunens sida – kort- och
långsiktiga mål

Dessutom pågår arbete i separata arbetsgrupper utanför projektet:

- Utveckla och förbättra SIP*- möten
– grund-/gymnasieskola, socialtjänst,
elevhälsa
- Implementera arbetsgången ute i
skolorna (BoU)

**SIP står för samordnad individuell plan. Det brukar den plan kallas som det finns särskilda bestämmelser om i 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL och 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL*

Regional samverkan

Under år 2019 kommer Uppdrag Psykisk Hälsa Sthlm framför allt arbeta med två frågor på regional nivå:

- **Inrapportering och uppföljning av frånvaro** – samlad statistik för kvalificerat utvecklingsarbete på lokal och regional nivå.

- **Samverkan mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården** för att förebygga och åtgärda problematisk skolfrånvaro.

Förslag på tillvägagångssätt: SIP, BUS, piloter och regional insamling.

Uppföljning av närvaro på Tyresö gymnasium

Under hela processen tas elever upp till elevhälsoteamet för gemensam kartläggning och bedömning, insats, nästa steg dokumenteras.

Utmaningar gymnasiet

- **När vårdnadshavare sjukanmäler sitt barn utan att elev är sjuk, eller ger eleven sin inloggning.**
- **När elev blir myndig och själv ska ta ansvar för att anmäla sjukdom/giltig frånvaro.**
- **När mentor eller undervisande lärare inte följer rutiner**
- **När varken mentor eller elevhälsan lyckas få kontakt med elev eller vårdnadshavare**

Beställarenhetens arbete

Ca 80% av alla tyresöelever går på gymnasieskolor utanför Tyresö kommun. Hur arbetar vi förebyggande och hur följer vi upp elevers resultat eller frånvaro.

- **Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd** till skolor för elever som behöver stödåtgärder utöver vad som ingår i programpengen.
- **Uppföljningsmöten** med de tre skolor utanför Tyresö som tar emot flest Tyresöelever: Värmdö gymnasium vid Gullmarsplan, Nacka gymnasium och Fredrika Bremer i Haninge.
- **Följer statistik från CSN** kring indraget studiebidrag på grund av olovlig frånvaro.

Identifierade utvecklingsområden för samverkan

- **Övergång från grundskola till gymnasieskola** – utveckla samverkan med särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd.
Förtydliga roller och ansvar – här finns ny lagstiftning som ger skyldighet för både avlämnande och mottagande verksamhet att samverka
Ex. Studievägledarmöte i januari varje år där skulle informationsöverföring kan delas för god framförhållning och planering.
- **Ge förutsättningar för väl underbyggda gymnasieval** – utveckla tidig studie- och yrkesvägledning som leder till att eleven väljer en utbildning som bidrar till elevens motivation.
- **Öka kunskapen om Tyresö gymnasium som ett bra och hållbart gymnasieval** - för en del elever är en lång resväg eller en mångårig utbildning skäl nog att tappa sugen. Då kan Tyresö gymnasium vara ett strategiskt val som både ligger nära och har yrkesprogram vara rätt val.

Sammanfattning av preventiva insatser skolan

- Agera direkt på ströfrånvaro
- God schemaläggning, få håltimmar
- Meningsfull undervisning
- Anpassa undervisning och lokaler efter elevens behov
- Skapa en god arbetsmiljö för elever och personal (mobbing)
- Förebyggande och hälsofrämjande arbete, kost, motion,
- Lyhördhet, goda relationer
- Positiva och höga förväntningar

Frågeställningar att undersöka vidare:

- **Hur kan vi bli bättre på stadieövergångar?**
Ex. Gemensam eftermiddag mellan BoU och gymnasiet den 25 april
- **Hur kan vi identifiera riskgrupper och samarbeten** som fungerar bra eller mindre bra? Analys och kunskapsöverföring
- **Hur ser ansvarsfördelningen ut inom elevhälsovården?**
Klargöra den centrala elevhälsans roll
- Medskick från förvaltningschefen: Hur jobbar vi med **närvarofrämjande insatser?**

TACK!

tyresö kommun

Bonusmaterial

Detaljerad arbetsgång/rutin 1 (2) framtagen av Tyresö gymnasium

Under hela processen tas elever upp till elevhälsoteamet för gemensam kartläggning och bedömning, insats, nästa steg dokumenteras.

- 1. Närvarorapportering:**
Elevers närvaro eller frånvaro bokförs av undervisande lärare via Vklass under eller efter varje lektion.
- 2. SMS-notifikation:**
Ett sms skickas automatiskt via Vklass till vårdnadshavare om ej sjukanmäld elev bokförs som frånvarande från lektion, dvs ogiltig frånvaro eller skolk.
- 3. Varning:**
Vid över 6 timmars ogiltig frånvaro finns möjlighet till varning till vårdnadshavare eller elev, upp till 2 gånger per år.
- 4. Samtal:**
Mentors uppdrag: samtal med eleven (och vårdnadshavaren) för att utreda elevens frånvaro. Syftet - eleven ska få förståelse, stöd och hjälp om så behövs och öka sin närvaro. Mentor kan här bjuda in någon från elevhälsovården eller specialpedagog till samtalet.
- 5. Systematisk uppföljning:**
Varje månad gör elevhälsan en avstämning/bedömning av sjukanmälda elever som har över 20% frånvaro på 4 veckor. Ser vilka elever som har lämnat in någon form av intyg på sin anmälda frånvaro (efter upprepad el långvarig frånvaro), vilka vet vi har orsak till frånvaro osv.

Detaljerad arbetsgång/rutin 2(2) framtagen av Tyresö gymnasium

6. Brev från skolan till eleven:

Elevhälsan sänder brev till elever (och vårdnadshavare) med oklarheter i samband anmäld frånvaro, t ex osammanhängande sjukfrånvaro. Breven erbjuder tid hos elevhälsan för samtal om frånvaron - stöd att må bättre, komma ikapp och liknande. Många kommer på erbjuden tid, ibland med vårdnadshavare.

7. Rapport från skolan till CSN:

Upprepad hög ogiltig frånvaro rapporterar skolan till CSN som beslutar om rätten till bidrag. Även giltig/anmäld sjukfrånvaro, som elevhälsan eller mentor utrett och inte kan betraktas som sjukdom eller giltig frånvaro, rapporteras.

8. Brev från CSN till elev:

CSN sänder alltid ett brev till elev (eller vårdnadshavare) med information om av skolan rapporterat frånvaro och med möjlighet för elev/vårdnadshavare att komma in med underlag/intyg för frånvaron.

9. Fortsatt uppföljning:

Elevhälsan och mentor fortsätter att följa upp elev med fortsatt hög frånvaro, även efter rapporterad till CSN. Det sker på olika sätt beroende på problematik.

10. SYV-BREV:

Uppdrag Psykisk Hälsa och StorStockholm

Identifierade utmaningar....

Bristande kunskap/kompetens när det gäller att

- Tidigt uppmärksamma en risk för skolfrånvaro
- Skapa relationer och bemöta elever och föräldrar vid skolfrånvaro
- Arbeta med riskgrupper, ex NPF,
- Arbeta med främjande insatser främjande
- Systematisk kartlägga orsaker till frånvaro

Bristande förståelse för konsekvenser av frånvaro för individ, skola och samhälle bland de på ledande positioner i kommunerna/stadsdelarna. Vilket påverkar hur frågan prioriteras lokalt.

Bristande rapportering och uppföljning av frånvaro. Medför bl.a. svårare att upptäcka tidigt samt uppföljning och jämförelser.

....behov av regionalt stöd

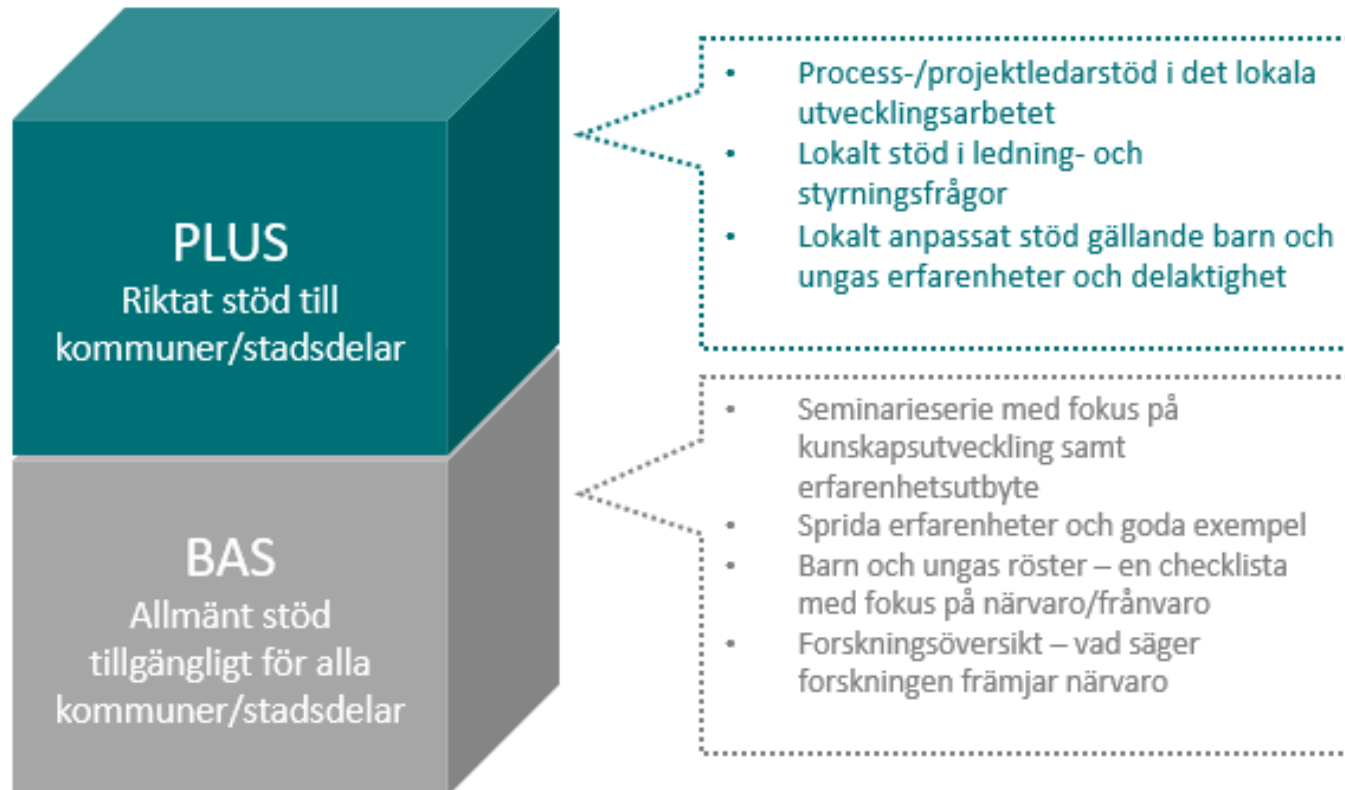
Stöd till det lokala utvecklingsarbetet:

- Kunskap- och kompetenshöjande insatser
- process-/projektstöd i satsningar med fokus på ökad skolnärvaro
- Erfarenhetsutbyte med andra kommuner
- Stöd i att nå ut med kunskap/budskap till personer i ledande positioner inom kommunen

Gemensamt arbetet på regional nivå

- Arbetet med att rapportera och följa upp frånvaro, inklusive gemensamma definitioner av frånvaro
- Riktlinjer/stödmaterial med hur man kan arbeta med att främja och förebygga frånvaro
- Samverkan mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården för att förebygga och åtgärda frånvaro.

Utvecklingsarbetet under 2019

Arbetsgång i fem steg – framtagen av Barn- och utbildningsförvaltningen i Tyresö

1 Frånvarande elev

Vid varje tillfälle av frånvaro (ogiltig el giltig) som ger anledning till oro, kontaktar mentor vårdnadshavare för att ta reda på anledningen till frånvaron.

Vid behov av extra anpassningar genomförs dessa direkt av mentor.

Ansvarig i denna nivå:
mentor

2 Upprepad frånvaro

Mentor kallar elev och vårdnadshavare (och vid behov Elevhälsan) till ett möte. Här diskuteras frånvarans konsekvenser för elevens skolarbete och vad som kan göras för att få tillbaka eleven till skolan. En enkel kartläggning görs. Efter mötet informerar mentor Elevhälsan och arbetslag om överenskomna insatser. Uppföljning av insatserna görs av mentor tillsammans med elev och vårdnadshavare.

Ansvarig i denna nivå:
mentor

3 Fortsatt frånvaro

Mentor gör en anmälan till rektor samt kopplar in Elevhälsan. En fördjupad kartläggning och stressinventering genomförs. Rektor fattar därefter beslut om åtgärdsprogram. EHT samverkar med andra parter t ex Mobila Teamet, Socialtjänsten, BUP.

Efter genomförda insatser kallar rektor elev och vårdnadshavare och andra berörda till möte. Flera möten kan behövas.

Ansvarig i denna nivå:
rektor

4 Ytterligare insatser

Ytterligare individuella lösningar behövs. Detta kan ske på skolan (t ex beslut om anpassad studiegång) i samverkan med andra utanför skolan (Socialtjänsten, BUP m fl) eller genom en samordnad individuell plan (SIP) Kontakt tas med Återvändarskolan.

Ansvarig i denna nivå:
rektor

5 Anmälan om skolpliktsbevakning

Rektor gör en anmälan till Barn- och Utbildningsförvaltningen.

Bor eleven i en annan kommun görs anmälan till hemkommunen.

Åtgärder och insatser fortsätter på skolan.

Ansvarig i denna nivå:
rektor